

Beleidsthema
Energietransitie

De Raad

Doel raadsinformatiebrief
Informeren door college

Betreft Evaluatie Woningisolatieprogramma 2024

Datum 15 juli 2025

1. Inleiding

In het coalitieakkoord heeft het college prioriteit gegeven aan het isoleren van de sociale woningvoorraad en vereniging van eigenaren (VvE). Op 8 november 2022 heeft de gemeenteraad het amendement "Echte stappen naar meer geïsoleerde woningen in Rijswijk" aangenomen. Met dit amendement is voor 2023, 2024 en 2025 jaarlijks € 2 miljoen beschikbaar gesteld om VvE's en individuele woningeigenaren met een woning met WOZ-waarde tot de NHG-grens te ondersteunen in het isoleren van hun woning. Op 15 juni 2023 heeft de gemeenteraad het Woningisolatieprogramma vastgesteld (nummer 23 033 A) en vanaf 1 januari 2024 is het programma in uitvoering. In het Woningisolatieprogramma staat beschreven welke activiteiten worden uitgevoerd om particuliere woningeigenaren en VvE's te helpen met het isoleren van hun woning. Bij vaststelling van het Woningisolatieprogramma is toegezegd de uitvoering na 1 jaar te evalueren. Met deze brief informeren wij u over de uitkomsten van deze evaluatie.

2. Doel en resultaten van het Woningisolatieprogramma in 2024

Het Woningisolatieprogramma Rijswijk zet in op het verduurzamen van de woningvoorraad in Rijswijk. Het programma richt zich extra op slecht geïsoleerde woningen met een laag energielabel (D, E, F, G) en huishoudens die onvoldoende zelf in staat zijn om de verduurzaming te organiseren. Inwoners van Rijswijk worden geholpen door middels een proactieve benadering persoonlijk advies en begeleiding aan te bieden aan VvE's en woningeigenaren. Daarnaast is er financiële ondersteuning voor woningeigenaren in de vorm van subsidies, waarvan de hoogte bepaald wordt door de WOZ-waarde van de woning. Met persoonlijke en financiële ondersteuning worden de procesmatige en financiële drempels voor deze doelgroep om aan de slag te gaan met verduurzaming verlaagd. Hierdoor wordt de energietransitie toegankelijker voor iedereen.

De evaluatie richt zich op de uitvoering van het Woningisolatieprogramma in 2024. De bevindingen zijn gebaseerd op ervaringen en directe signalen van bewoners. De resultaten zijn zowel kwalitatief als kwantitatief geanalyseerd.

- Het activeren en ondersteunen van inwoners en Verenigingen van Eigenaren (VvE's) bij woningisolatie vraagt om herhaling van de boodschap. Om de doelgroep te bereiken is de inzet van verschillende communicatiemiddelen (zoals de website en nieuwsbrief) en herhaling van de boodschap belangrijk.
- Vooral voor VvE's geldt dat het proces van het informeren over verduurzaming door de gemeente tot het komen van een besluit in de algemene leden vergadering tijd vraagt. De tijd neemt over het algemeen toe naar mate de omvang van de VvE groter is en naar mate het beheer in de VvE minder goed georganiseerd is.
- Bij meerdere producten is geconstateerd dat de stappen in het aanvraagproces een drempel kunnen vormen om een aanvraag te doen. Voorbeelden daarvan zijn dat inwoners na toekenning van het energieadvies zelf een afspraak moesten maken bij de energieadviseur en

dat VvE's voor de digitale aanvraag van procesbegeleiding E-herkenning nodig hebben. E-herkenning aanvragen kost tijd en geld van de bewoner.

De doelstellingen vanuit het Woningisolatieprogramma zijn vertaald naar doelstellingen per jaar. Vervolgens is bekeken in hoeverre de jaardoelstelling in 2024 is behaald. Dit geeft het volgende beeld:

1. Doelstelling 1: *"50 VvE's (samen 350 niet grondgebonden woningen) hebben isolatiemaatregelen genomen of zijn daarmee aan de slag"*. Voor 208 VvE-woningen (7 VvE's) is in 2024 subsidie aangevraagd. 59% van de doelstelling is daarmee bereikt.
2. Doelstelling 2: *"90 grondgebonden woningen met een WOZ-waarde tot de NHG-grens hebben subsidie aangevraagd voor isolatiemaatregelen"*. In 2024 zijn dit 23 woningen. 25,5% van de doelstelling is daarmee bereikt.
3. Doelstelling 3: *"Er is een stijging te zien in het aantal aanvragen van de landelijke subsidies (ISDE en SVVE) en het gebruik van de bespaarlening van het Warmtefonds"*. De doelstelling is grotendeels behaald. De doelstellingen voor ISDE-subsidie, SVVE-subsidie en de bespaarlening van het Warmtefonds voor VvE's zijn behaald. Alleen de particuliere bespaarlening is gedaald in aanvragen.
4. Doelstelling 4: *"225 grondgebonden woningen met een WOZ-waarde boven de NHG-grens hebben subsidie aangevraagd voor isolatiemaatregelen"*. In 2024 zijn dit 91 woningen. 40% van de doelstelling is daarmee bereikt.

Voor alle doelgroepen zien we dat de beoogde aantallen in het Woningisolatieprogramma niet zijn behaald. Bij andere gemeenten met soortgelijke programma's en subsidieregelingen is dit ook het geval. Dit is ook terug te zien bij de evaluatie van de landelijke doelstellingen vanuit de Lokale aanpak Nationaal Isolatieprogramma.

3. Budget ontwikkeling

De gemeenteraad heeft op 8 november 2022 met het amendement "echte stappen naar meer geïsoleerde woningen in Rijswijk" voor 2023, 2024 en 2025 € 2 miljoen per jaar beschikbaar gesteld voor een aanpak gericht op woningisolatie. In de gemeenteraadsvergadering van 7 november 2023 is het amendement 'verlaging van de afvalstoffenheffing' aangenomen waardoor het budget van het Woningisolatieprogramma met € 360.000 werd verminderd.

De afgelopen jaren heeft ook het Rijk meerdere keren budget aan de gemeente toegekend voor de lokale aanpak isolatie. Dit budget wordt toegekend in de vorm van een Specifieke Uitkering (SPUK LAI), wat betekent dat de gemeente het geld alleen mag besteden aan het doel waarvoor het Rijk het geld beschikbaar heeft gesteld. In dit geval is dat dus de isolatieaanpak, hier zijn drie keer bedragen voor uitgekeerd.

Met de 2e halfjaarrapportage 2024 is besloten om de tweede tranche van de SPUK (€ 1.5 mln) in te zetten om € 1,5 mln aan eigen middelen uit het Woningisolatieprogramma te halen en ergens anders binnen de gemeente in te zetten (i.v.m. financieel tekort in de gemeentebegroting). De financiële omvang van het Woningisolatieprogramma bleef daarmee ongewijzigd. Dit betekent wel dat er in de komende jaren verhoudingsgewijs meer subsidies vanuit de SPUK in plaats vanuit de eigen middelen betaald moet worden.

Het is belangrijk om deze verhoudingen goed te monitoren. Landelijk worden striktere voorwaarden gesteld aan de subsidieverstrekkings dan de voorwaarden vanuit het lokale Woningisolatieprogramma. De SPUK is bedoeld voor woningen met een WOZ-waarde tot de NHG-grens én die slecht geïsoleerd zijn (energielabel D of lager). In het Woningisolatieprogramma is geen eis opgenomen met betrekking tot het energielabel van de woning, met als reden dat het aanvragen en toetsen van een energielabel kostbaar is. Daarmee biedt het Woningisolatieprogramma ruimte aan woningeigenaren en VvE's die niet aan alle eisen van de SPUK voldoen. Deze woningen worden betaald uit de gemeentelijke middelen.

Momenteel is circa € 300.000 subsidie betaald vanuit de eigen middelen en circa € 60.000 vanuit de SPUK LAI. De subsidie wordt uitbetaald nadat de isolatiemaatregelen hebben plaatsgevonden. De subsidie wordt vooraf gereserveerd en uitbetaald wanneer de uitvoering is afgerond. Er is een bedrag van circa € 480.000 gereserveerd in 2024, dat in 2025 of 2026 zal worden uitbetaald. Voor een

uitsplitsing van de bedragen en verdere toelichting verwijzen we u naar het Evaluatierapport Woningisolatieprogramma 2024.

4. Conclusie en vervolg

Zowel de realisatie van de doelstellingen als de besteding van de beschikbare middelen zijn in 2024 lager uitgevallen. Dit sluit aan bij de praktijkervaring dat het mobiliseren en activeren van woningeigenaren en in het bijzonder VvE's tijd vraagt. Dit beeld is in de verantwoording aan de gemeenteraad via de reguliere P&C-cyclus al gedeeld en op basis daarvan is besloten de beschikbare middelen uit te spreiden tot en met 2028. Gezien de uitkomsten van de evaluatie, de praktijkervaring en de realisatiecijfers landelijk, blijken de doelstellingen uit het Woningisolatieprogramma ambitieus.

Uit de evaluatie komen een aantal adviezen naar voren die de drempel voor inwoners om met verduurzaming aan de slag te gaan, kunnen verlagen. In de afgelopen periode heeft de gemeente al aanpassingen doorgevoerd in de aanpak en is ervaring opgedaan die waardevol is voor het verdere verloop van het Woningisolatieprogramma. Een voorbeeld van een drempelverlagende maatregel die nog ingezet kan worden is een directe verrekening van de subsidie met de factuur of door inzet van een cadeaukaart voor doe-het-zelvers waarmee isolatiemateriaal bij de bouwmarkt kan worden aangeschaft.

We gaan aan de slag met de adviezen die naar voren zijn gekomen om de dienstverlening verder te verbeteren. Daarbij blijven wij de aanpak en de klanttevredenheid gedurende de uitvoering van het programma monitoren. Uw raad blijft via de P&C-cyclus geïnformeerd over het resultaat en de besteding van het Woningisolatieprogramma.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin

Bijlage(n):
Evaluatie Woningisolatieprogramma